

ชื่อผลงาน	รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562
ผู้รายงาน	นายถาวร เวชจันทร์ ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.14
ปีที่รายงาน	ปีการศึกษา 2561-2562

บทสรุป

รายงานการประเมิน โครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินปัจจัยของโครงการ 2) ประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ 3) ประเมินผลผลิตของโครงการ และ 4) ประเมินผลลัพธ์ของโครงการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 จำนวน 51 คน ครู ปีการศึกษา 2561 จำนวน 317 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 303 คน และเครือข่ายการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ฉบับทุกฉบับมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยใช้โปรแกรม SPSS Version 18 ได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละฉบับระหว่าง 0.84-0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินพบว่า

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าโครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของเครือข่ายการนิเทศ ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้าน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ด้านความพร้อมของบุคลากร อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.96, S.D. = .33 และ \bar{X} = 4.70, S.D. = .47) ได้คะแนนเฉลี่ย 3 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ด้านความเพียงพอของงบประมาณ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.93, S.D. = .38 และ \bar{X} = 4.66, S.D. = .47) ได้คะแนนเฉลี่ย 3 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ด้านสื่อ/เครื่องมือการนิเทศ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.95, S.D. = .34 และ \bar{X} = 4.76, S.D. = .41) ได้คะแนนเฉลี่ย 3 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็น

ตัวชี้วัด ด้านกิจกรรมการนิเทศ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= .29 และ $\bar{X} = 4.73$, S.D.= .44) ได้คะแนนเฉลี่ย 3 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ส่วนด้านหน่วยงานที่สนับสนุนโครงการ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= .31 และ $\bar{X} = 4.79$, S.D.= .41) ได้คะแนนเฉลี่ย 3 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการ โครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวมทั้ง 2 กลุ่ม ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายกลุ่มผู้ประเมิน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการของโครงการ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .21 และ $\bar{X} = 4.75$, S.D.= .14) ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด และครูมีความเห็นต่อด้านกระบวนการของโครงการ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = . 23 และ $\bar{X} = 4.78$, S.D. = .17) ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด สรุปผลการประเมิน ด้านกระบวนการค่าน้ำหนัก 20 % ผลการประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัดพบว่า ทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการฯ ได้แก่

3.1 ผลการประเมินผลผลิตด้านคุณภาพการดำเนินงาน โครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายการนิเทศ โดยรวมทั้ง 3 กลุ่ม ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายกลุ่มผู้ประเมิน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นต่อด้านคุณภาพการดำเนินงานของโครงการ อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .19 และ $\bar{X} = 4.72$, S.D. = .37) ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ครูมีความเห็นต่อด้านคุณภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .20 และ $\bar{X} = 4.72$, S.D.= .35) ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ส่วนเครือข่ายการนิเทศมีความเห็นต่อด้านคุณภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .28 และ $\bar{X} = 4.66$, S.D.= .48) ได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด

3.2 ผลการประเมินผลผลิตเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายการนิเทศ โดยรวมทั้ง 3 กลุ่ม ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายกลุ่มผู้ประเมิน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = .46 และ $\bar{X} = 4.68$, S.D. = .33) ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = .61 และ $\bar{X} = 4.77$, S.D. = .44) ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด เครือข่ายการนิเทศมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก – มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .49 และ $\bar{X} = 4.73$, S.D. = .48) ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านการประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด

4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ ได้แก่

4.1 พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นคนที่ เป็นแบบอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาหลังดำเนิน โครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของครู ได้คะแนนเฉลี่ย 10 ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ด้านจิตสาธารณะ/จิตอาสา อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .61 และ $\bar{X} = 4.66$, S.D. = .61) ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด รองลงมาคือ ด้านความพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง –มากที่สุด ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .63 และ $\bar{X} = 4.62$, S.D. = .61) ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ส่วนด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับปานกลาง-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = .62) และ $\bar{X} = 4.52$, S.D. = .59) ได้คะแนนเฉลี่ย 10 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด เช่นกัน

4.2 พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นคนที่ เป็นแบบอย่างของครูหลังดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ได้คะแนนเฉลี่ย 10 ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ด้านความพอเพียง อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .58 และ $\bar{X} = 4.75$, S.D. = .47) ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด รองลงมาคือ ด้านมีวินัย และความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = .61

และ $\bar{X} = 4.72, 4.73$, S.D.= .51, .48) ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ส่วนด้านจิตสาธารณะ/จิตอาสา อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= .57 และ $\bar{X} = 4.72$, S.D.=.53) ได้คะแนนเฉลี่ย 10 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด เช่นกัน

4.3 พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นคนดีที่เป็นแบบอย่างของนักเรียนหลังดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของครู ได้คะแนนเฉลี่ย 10 ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 พบว่า ด้านความพอเพียง อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= .59 และ $\bar{X} = 4.59$, S.D.= .54) ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด รองลงมาคือ ด้านมีวินัย อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= .61 และ $\bar{X} = 4.56$, S.D.= .60) ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด ส่วนด้านจิตสาธารณะ/จิตอาสา อยู่ในระดับปานกลาง-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= .59 และ $\bar{X} = 4.57$, S.D.=.55) ได้คะแนนเฉลี่ย 10 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดี โดยใช้กิจกรรมนิเทศ 5 ลักษณะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 14 ปีการศึกษา 2561-2562 ครั้งนี้ทำให้ค้นพบจุดเด่นด้านกิจกรรมนิเทศ ที่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศ และผู้เกี่ยวข้องได้เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดีตามจุดเน้นที่ สพม.14 กำหนด กิจกรรมนิเทศเพื่อส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงนักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และซึมซับความเป็นคนดี และกิจกรรมนิเทศ เพื่อส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศใช้เครือข่าย (Professional Learning Community : PLC) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนเสริมสร้างคนดีต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

- 1.ศึกษานิเทศก์ ควรจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง ผู้เกี่ยวข้อง และผู้รับการนิเทศได้เกิดองค์ความรู้ เกี่ยวกับนโยบาย และจุดเน้นที่ สพม.14 กำหนด เพื่อสร้างความตระหนัก และความเข้าใจร่วมกัน และจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม Focus Group เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเป็นคนดีจากกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองเครือข่าย อีกทั้งควรจัดกิจกรรม

ถอดบทเรียนวิธีการปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างความเป็นคนดีที่ภาคภูมิใจ และนำสิ่งดีที่ได้จากกิจกรรม ดังกล่าวมารวบรวมประมวลผลเป็นสื่อพิเศษเผยแพร่อย่างกว้างขวางต่อไป

2. ศึกษาพิเศษฯ ควรจัดกิจกรรมถอดบทเรียน การจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถบูรณาการความเป็นคนดีไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปประมวล และสังเคราะห์เป็นรูปแบบ/เทคนิคการจัดการเรียนรู้บูรณาการความเป็นคนดีในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ไปเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดยใช้สื่อพิเศษเอกสาร หรือใช้สื่อเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ เพื่อการเข้าถึงของครู อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

3. ศึกษาพิเศษฯ ควรนำวิธีการปฏิบัติที่ดีของนักเรียน ครู หรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการเสริมสร้างความเป็นคนดี "ผ่านกิจกรรม โครงการ" และหรือ "กิจกรรมที่หลากหลาย" เผยแพร่อย่างกว้างขวางโดยประมวล รวบรวม เป็นสื่อเอกสารในการนิเทศ หรือใช้รูปแบบการนิเทศทางไกล โดยใช้ Facebook Line เว็บบล็อก หรือเพจ หรือคลิปวิดีโอ “ถอดบทเรียน” เป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการนิเทศ และให้แนวทางการปฏิบัติที่ดีที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้รับการนิเทศอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นคนดีของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานคู่ความยั่งยืน

2. ควรศึกษาผลกระทบของความเป็นคนดีที่เป็นแบบอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา และนักเรียนที่มีต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ